

СКОРОЧЕННЯ НАРОДЖУВАНOSTІ, ЗРОСТАННЯ БІДНОСТІ, ДЕФІЦИТ ПРОФЕСІЙНИХ КАДРІВ... АПМГ ЗАПРОПОНУВАЛА ПАКЕТ БЮДЖЕТНИХ ІНІЦІАТИВ, ЯКІ МАЮТЬ ПОКРАЩИТИ ФІНАНСОВИЙ СТАН ЛЮДИНИ. СЕРЕД НИХ – ЗНИЖЕННЯ ПДВ НА СОЦІАЛЬНО ЗНАЧУЩІ ПРОДУКТИ, ПІДВИЩЕННЯ СОЦВІПЛАТ І МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРПЛАТИ.

За оцінкою Світового банку, торік за межею бідності опинилося понад 41% українців. Тому на державному рівні потрібно розробити соціальну програму, яка дозволить підвищити фінансову спроможність родин, наголосив Харківський міський голова Ігор Терехов:

— Якщо ми створимо програму, спрямовану на подолання бідності, демографічна ситуація буде зовсім іншою.

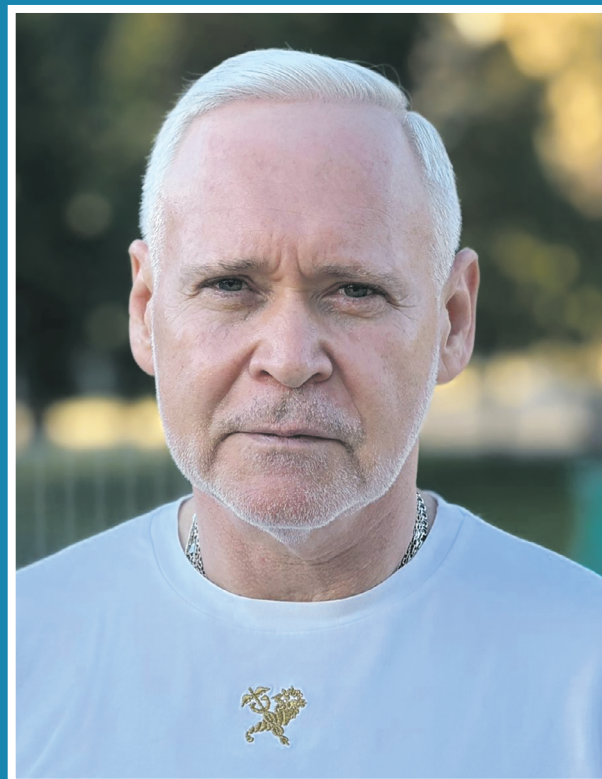
Щодо житла для людей, які втратили домівки через війну. Це може бути соціальне або комунальне житло, компенсація за втрачене житло, яку можна витратити на придбання нового, пільгове кредитування на купівлю житла або субсидія на його оренду. Тобто ми хочемо

поперейти від логіки тимчасового розміщення до логіки довгострокового житлового рішення.

Пропонуємо законодавчо визначити субсидію на оренду житла як безповоротну адресну допомогу, що може використовуватися як у соціальному фонді, так і на приватному ринку.

Ще одна пропозиція стосується соціальних послуг для людей похилого віку, людей з інвалідністю та тих, хто потребує постійного догляду. Особливо гостро ця проблема стоїть у прифронтових громадах, де бракує соціальних працівників.

Пропонуємо механізм, коли одна людина, яка потребує догляду й має житло, може надавати проживання іншій такій особі, а держава профінансує необхід-

ний догляд і компенсує надання житла.

Також треба підвищити мінімальну зарплату до 10 тисяч гривень, а мінімальну пенсію до 6 тисяч.

Усі ці питання необхідно вирішувати вже зараз, об'єднавши зусилля держави та органів влади на місцях.

НАША СПІЛЬНА МЕТА — ПІДВИЩИТИ ФІНАНСОВУ СПРОМОЖНІСТЬ ГРОМАДЯН

ПРІОРИТЕТОМ ЗАЛИШАЄТЬСЯ ЗМІЦНЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ППО

ДОРОГОЮ ДО КАНАДИ ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ ПРОВІВ ЗУСТРІЧ ІЗ МІНІСТЕРКОЮ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ІСЛАНДІЇ ТОРГЕРДУР КАТРІН ГУННАРСДОТТІР У МІЖНАРОДНОМУ АЕРОПОРТУ «КЕФЛАВІК».

Глава держави подякував за всю підтримку з боку Ісландії та її активну участь у форматі Україна — країни Північної Європи та Балтії (NB8). З початку повномасштабної війни Ісландія виділила 133 мільйони доларів на оборонну та гуманітарну допомогу Україні, а також понад 24 мільйони доларів на програму PURL.

Президент поінформував про потреби України під час підготовки до зими, серед яких найбільшим пріоритетом залишається зміцнення української ППО. Володимир Зеленський зазначив, що зараз триває активна робота з усіма партнерами, які можуть допомогти.

Говорили також загалом про безпеку у сфері енергетики й енергетичну співпрацю між Україною та Ісландією. Україна розраховує на подальші внески Ісландії до Фонду енергетичної підтримки. Кошти, які ця країна надала раніше, вже використовуються для закупівлі когенераційної установки, силових трансформаторів та іншого критичного обладнання.

Крім того, йшлося про співробітництво в технологічній сфері. Наша країна має значний досвід у цьому напрямі й готова до партнерства з країнами, які допомагають нам і зацікавлені в українській експертизі.

НЕ ЗУПИНЯЮТЬСЯ НА ДОСЯГНУТОМУ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВІДЗНАЧИВ 105 РОКІВ ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ. НЕЗВАЖАЮЧИ НА ВІЙНУ, ТУТ ПРОДОВЖУЮТЬ ПОЄДНУВАТИ ОСВІТУ З НАУКОВОЮ РОБОТОЮ І ПРОВОДИТИ ДОСЛІДЖЕННЯ, СПРЯМОВАНІ НА СТВОРЕННЯ НОВИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ.

За останні роки університет відкрив нові освітні програми та розпочав роботу філії в Ужгороді. А цього року, за словами ректора Олександра Кухтенка, майже повністю виконав бюджетний набір:

— Кожен із ректорів, кожен співробітник за 105 років стикався з викликами часу. Бурхливі 90-ті, 2000-ні роки, пандемія, повномасштабне вторгнення, та попри все ми працюємо і ми шукаємо рішення нагальним проблемам. На сьогодні наш університет на 98% закритий бюджетний набір завдяки зниженню прохідного балу НМТ зі 150 до 140 на фармацію. Уявіть собі, єдина спеціальність, де відбулося зниження прохідного балу, що дозволило по всій Україні взяти фармацевтів у цьому році в два рази більше, ніж минулого. Востаннє таке було, мабуть, до пандемії. А ще ми з вами розвиваємося, започатковує-

мо нові освітні програми, напрями, дослідження. Відкрили філію в Ужгороді, куди принесли частинку Харківщини. І вони вже працюють, як працює Харків.

Зі святом колектив привітав Харківський міський голова Ігор Терехов.

Мер вручив працівникам НФаУ почесні грамоти, відзначивши їхню багаторічну сумлінну працю, високий професіоналізм і внесок у розвиток освіти та науки та подякував за те, що залишаються в Харкові та продовжують працювати в надзвичайно складних умовах:

— Сьогодні непросто працювати під обстрілами, під постійними повітряними тривогами, після безсонних ночей. Але ви нікуди не поїхали, працюєте і даєте знання студентам. Саме завдяки вашим розробкам врятовано дуже багато життів наших воїнів і цивільних. Низький уклін за вашу роботу!

ХАРКІВ ОТРИМАЄ ДЕРЖАВНІ СУБВЕНЦІЇ

ВНЕСЕНО ЗМІНИ ДО БЮДЖЕТУ ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026 РІК. ВІДПОВІДНЕ РІШЕННЯ БУЛО УХВАЛЕНЕ НА ПОЗАЧЕРГОВІЙ СЕСІЇ МІСЬКРАДИ.

Як повідомили в Департаменті бюджету і фінансів ХМР, це обумовлено необхідністю привведення обсягів міжбюджетних трансфертів у відповідність до постанов Кабінету Міністрів України та розпоряджень начальника Харківської ОВА.

Місто отримає: освітню субвенцію з державного бюджету в сумі 1 млрд 140,1 млн грн;

субвенцію на реалізацію проєктів Комплексних планів стійкості регіонів та окремих міст — 685,7 млн грн; субвенцію на ліквідацію наслідків збройної агресії — 210 млн грн; дотацію на придбання первинних мобільних укриттів — 21,8 млн грн.

ВІД РОЗВИТКУ ПОБРАТИМСЬКИХ ВІДНОСИН ДО ЗАЛУЧЕННЯ ПІДТРИМКИ

ХАРКІВСЬКА МІСЬКА РАДА ЗАТВЕРДИЛА ПРОГРАМУ ЗМІЦНЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ ТА РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІСТА ХАРКОВА НА 2027–2030 РОКИ.

Документ визначає основні напрями роботи міста з іноземними партнерами — від розвитку побратимських відносин до залучення підтримки для подальшого розвитку Харкова.

Зокрема, програма передбачає розширення співпраці з містами-побратимами й іншими закордонними партнерами, участь Харкова у міжнародних фору-

мах, конференціях і виставках, а також проведення міжнародних заходів у місті.

Окремий напрям — взаємодія з міжнародними фінансовими організаціями, агенціями, компаніями та іншими партнерами для залучення фінансових ресурсів, зовнішньої допомоги і реалізації проєктів, важливих для розвитку і життєзабезпечення Харкова.

Також у межах програми плануються обмін досвідом з закордонними містами та популяризація Харкова за кордоном. Зокрема, йдеться про створення інформаційних матеріалів про місто, розвиток міжнародної комунікації та підтримку туристичної привабливості.

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ХАРКОВА: В ОСНОВІ ПЛАНУ — ЛЮДИНА ТА ЇЇ БЕЗПЕКА

НА ПОЗАЧЕРГОВІЙ СЕСІЇ МІСЬКОЇ РАДИ ДЕПУТАТИ ЗАТВЕРДИЛИ СТРАТЕГІЮ РОЗВИТКУ ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2029 РОКУ.

Документ визначає головні напрями відновлення та розвитку міста, а також пріоритети, за якими Харків планує рухатися найближчими роками. Серед них — створення нових робочих місць, підтримка підприємництва, розвиток інновацій та посилення людського капіталу.

Документ також має стати основою для залучення міжнародної допомоги, співпраці з донорами та інвесторами, адже містить чітке бачення того, яким має бути розвиток Харкова після війни.

Стратегію розробляли у співпраці міської влади з міжнародними партнерами, фінансовими установами, громадськими організаціями, містами-побратимами, представниками бізнесу, освітньої сфери та іншими експертами.

— В основі нашого плану — людина та її безпека. Усі стратегічні напрями — від децентралізації енергосистеми до створення безпечного освітнього простору, від підтримки підприємництва до цифровізації послуг — підпорядковані

одній меті: створити умови, за яких харків'яни хотіли б жити, працювати та виховувати дітей саме тут. Ми працюємо для того, щоб ті, хто виїхав, мали мотивацію повернутися, а ті, хто залишився, відчували турботу та впевненість у завтрашньому дні, — зазначив міський голова Ігор Терехов.

Загалом було сформовано п'ять стратегічних цілей: Незламне місто: побудувати інтегровану систему міської безпеки та стійкості, яка забезпечуватиме захист життя, безперервність виконання критичних функцій міста та згуртованість громади.

Місто можливостей: забезпечити умови для розвитку інклюзивної та згуртованої громади, у якій кожен житель має можливості для гідної праці, доступу до якісного житла, сучасних медичних і соціальних послуг та самореалізації.

Сталий та стійкий метрополіс: відновити та модернізувати міський простір за принципом «відбудувати краще, ніж було» з пріоритетом сталості та розумного інтегрованого управління.

Оновлена економічна ідентичність міста: трансформувати економіку Харкова в диверсифіковану інноваційну систему зі збалансованим розвитком хай-тек секторів, модернізованої промисловості та креативних індустрій, забезпечуючи створення якісних робочих місць, утримання талантів і зростання доходів громади.

Відкрите, партнерське та розумне врядування: забезпечити функціонування ефективної, прозорої, адаптивної та інтелектуальної системи управління містом, яка реалізує принципи «смарт сіті», діє етично, активно залучає громадян і розвиває стратегічні партнерства.

У ПОШУКУ ДОДАТКОВИХ СТИМУЛІВ ДЛЯ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ

ЗА ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ ПІДХІД ДО НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В ХАРКОВІ ЗАЗНАВ СЕРЬОЗНИХ ЗМІН, ПОВІДОМИВ МІСЬКИЙ ГОЛОВА ІГОР ТЕРЕХОВ НА ЗУСТРІЧІ З МЕДИКАМИ НА ВОЛИНІ.

Мер зазначив, що внаслідок ворожих обстрілів 50% медичних закладів Харкова було пошкоджено, але більшість з них уже відновили.

Актуальна проблема — брак лікарів та середнього медперсоналу.

— Щоб утримати фахівців, місто постійно працює над

пошуком додаткових стимулів. Зокрема, закуповує сучасне обладнання, щоб розширювати перелік послуг і, відповідно, отримувати більше фінансування від НСЗУ.

Ми побудували реанімаційні та операційні відділення під землею, щоб у будь-який час була можливість рятувати життя людей, — наголосив Ігор Терехов.

Також мер зазначив, що були випадки, коли медики потрапляли під повторні ворожі удари і гинули. Зважаючи на це, Ігор Терехов наголосив на необхідності запровадження державою відповідної системи страхування життя та здоров'я для працівників медичної сфери.

УСУПЕРЕЧ ВІЙНИ. СПОРТ У ХАРКОВІ ЖИВЕ!

УРОЧИСТИЙ ЗАХІД З НАГОДИ ДНЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ ВІДБУВСЯ В ХАРКОВІ. У НЬОМУ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ ВЕТЕРАНИ СПОРТУ, ТРЕНЕРИ, СПОРТСМЕНИ ТА ПРЕДСТАВНИКИ СПОРТИВНОЇ СФЕРИ.

Міський голова Ігор Терехов привітав присутніх з професійним святом та наголосив, що Харків завжди мав сильні спортивні традиції. Мер подякував тренерам і спортсменам, які продовжують працювати та тренуватися в Харкові під час війни.

— Незважаючи на все, спорт у Харкові живе. Наші діти тренуються, ми виховуємо нове покоління спортсменів, проводимо змагання і зберігаємо традиції. Я вдячний тре-

нерам, які готують спортсменів у таких складних умовах, і нашим спортсменам, які залишаються в Харкові, тренуються та своїми досягненнями зміцнюють авторитет міста і України, — зазначив Ігор Терехов.

Під час урочистостей відбулася церемонія нагородження. Відзнаки отримали 32 представники спортивної сфери Харкова. Їм вручили нагрудний знак «За заслуги перед містом-героєм України Харків», почесні грамоти та Подяки міського голови.

КРАСА І ЧИСТОТА

ПІД ЧАС ВІЙНИ, КОЛИ РОБОТА АТРАКЦІОНІВ ЗУПИНИЛАСЯ, ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПАРК ВІДКРИВСЯ МІСТЯНАМ ЗОВСІМ З ІНШОГО БОКУ. ВІН ПЕРЕТВОРИВСЯ НА МІСЦЕ ЄДНАННЯ З ПРИРОДОЮ, КУДИ ЩОДНЯ ПРИХОДЯТЬ ЛЮДИ, ЯКІ ХОЧУТЬ ПРОВЕСТИ ЧАС У ТИШІ ТА СПОКОЇ.

Серед постійних гостей парку пані Валентина. Містянка каже, що природа тут нагадує їй пейзажі з картин. Жартує, що вивчила парк уже настільки, що може працювати гідом:

— Живу поряд і буваю у парку мало не щодня. Мені дуже подобається, як за парком доглядають. Жодного занедбаного куточка немає. І плафони ліхтарів мияють, і кущі якось фігурно стрижуть, квітів багато. Усюди краса і чистота.

За словами «чистота» та «краса» стоїть щоденна робота людей. Її не завжди видно, однак саме працівники парку не лише зберігають його в належному стані сьогодні, а й з оптимізмом дивляться в майбутнє — готуються до повноцінного післявоєнного відкриття.

Андрій Кравченко, прессекретар КП «Центральний парк» ХМР:

— Люди приїждять з усіх районів міста, щоб прогулятися алеями, погодувати білочок, поспостерігати за природою, просто посидіти серед зеленої тиші. Ми поступово входимо в осінь, готуємося до того, що буде дуже багато листя, яке треба прибирати, починаємо готувати до зими наші газони, підживлюємо їх, так саме зараз наші фахівці оглядають і кущі, і дерева для того, щоб вони гарно увійшли в зиму. Наразі прибираємо залишки від сухих дерев. Згодом засіємо травою ці місця, а, мабуть, наступного року будемо розглядати питання щодо висадки нових, щоб локація не була такою пустою, давала гарний краєвид тим, хто буде кататися після війни канатною дорогою.

ПОКИ ЩЕ НЕ ПІЗНО

«ЯКЩО МИ НЕ БУДЕМО ПОВЕРТАТИ НАСЕЛЕННЯ, НЕ БУДЕМО ПОВЕРТАТИ МОЛОДЬ, ТО ДЕРЖАВИ, ЗА ЯКУ СЬОГОДНІ ЛЛЕТЬСЯ КРОВ, НЕ БУДЕ. УВАГУ ЦЬОМУ ТРЕБА ПРИДІЛЯТИ ЗАРАЗ, БО ПОТІМ БУДЕ ПІЗНО», — НАГОЛОСИВ ХАРКІВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА, ОЧІЛЬНИК АСОЦІАЦІЇ ПРИФРОНТОВИХ МІСТ ТА ГРОМАД ІГОР ТЕРЕХОВ.

Днями мер відвідав Луцький національний технічний університет, де зустрівся зі студентами за участі членів Молодіжної ради при Волинській ОВА та Молодіжного конгресу Волинської області.

Однією з головних тем розмови стало збереження молоді в Україні, а також повернення українців з-за кордону. За словами мера, важливу роль у збереженні молоді в прифронтових містах відіграє наявність безпечних освітніх просторів. Ігор Терехов розповів, що для створення таких локацій необхідна державна підтримка.

Також важливими факторами для збереження молоді є доступне житло, комфортна інфраструктура, робочі місця з конкурентною зарплатою, соцпакет. Усі ці складові мають бути передбачені у програмах на муніципальному і державному рівнях.

КНИЖКИ, ЯКІ ХОЧЕТЬСЯ ПРОЧИТАТИ ВОСЕНИ

ВЕРЕСЕНЬ ВЖЕ ГОТУЄ НАС ДО НАЙБАРВИСТІШОЇ ПОРИ. ЩО Ж ВИБРАТИ ДЛЯ ДОВГИХ ЗАТИШНИХ ВЕЧОРІВ? У ЦЬЙ ДОБІРЦІ КНИЖОК МИ ЗІБРАЛИ ІСТОРІЇ, ЯКІ МАЮТЬ ВАЙБ КОЖНОГО З ОСІННІХ МІСЯЦІВ.

▶ ВЕРЕСЕНЬ

**«КІНЕЦЬ ЛІТА»,
Розамунда Пілчер**

У цій історії помандруємо до мальовничої Шотландії, до будинку, який зберігає спогади щасливого дитинства, і поглянемо очима, повними любові, на те, що колись було таким дорогим і недосяжним. Прекрасний читацький вибір для тих, хто у вересні ще не готовий відпустити літо.

«ЧАПЛЯ ОСІНЬ ЖДЕ ЗАВЗЯТО», Василь Добрянський

Літній детектив, який дуже осінній за настроєм. Можливо, через мнемонічну назву, яка допомагає запам'ятувати кольори веселки, можливо, через ту особливу атмосферу поліцейського трилера. Пакуйте читачські валізи, ми разом з майором Білевичем вирушаємо до Козачої Долини, щоб спіймати невловимого злочинця.

«ПІДЗЕМЕЛЛЯ І ДРАМА», Крісті Бойс

Затишний ромком, який має виразний вайб back to school та багатьох моментів, які б так пасували бродвейському мюзиклу. Гада здійснювати мрії з головними героями й навіть отримувати від долі в подарунок те, про що раніше й не мріяли.

«БЕЗНАДІЯ», Коллін Гувер

Щемка історія кохання, яка немовби створена для осені. Пара закоханих — Скай та Дін — не мали б бути разом, але їх тягне одне до одного, немов магнітом. Дівчина намагається триматися на відстані, хлопець же понад усе прагне бути з нею. Які таємниці він приховує? Як сильно вони змінять життя Скай?

«ВТРАЧАЮЧИ НАДІЮ», Коллін Гувер

Книжка-компаньонка роману «Безнадія», яку варто читати одразу після неї. Ця історія розкаже більше про Діна Голдера, його минуле й теперішнє, про те, що лишилося за кадром, але так хочеться дізнатися. Чи зможе він відшукати спокій, про який так мріє?

▶ ЖОВТЕНЬ

**«ШАРЛАТОВА ЗАВІСА»,
Шелбі Мег'юрін**

Фентезійна історія з вампірами — чудова ідея для старту моторошної передгеловінської пори. Окрема дилогія у всесвіті трилогії «Змія і голуб» розповідь про Селію Трамбле, яка стала першою мисливицею на відьом. Але не тільки на них їй випаде полювати, адже в Бельтеррі прокинулося й інше зло, яке вважали давніми легендами...

«ВОРОЖКА НА ТАРО З ВЕРСАЛЮ», Аня Бергман

Містика, історія, передбачення, які завжди здійснюються, — ласкаво просимо до світу, охопленого французькою революцією й політичними інтригами. Тут і розкіш Версальського палацу, і поорані барикадами паризькі вулиці. А в центрі цієї історії — ворожка на таро Ленорман, яка може спілкуватися з духами.

«ДИЯВОЛ НОСИТЬ ЧОРНЕ»,
Л. Дж. Шен

Осінь в Чикаго й феєричне повернення колишнього кавалера, який, здається, приїхав зруйнувати ідеальне життя Медісон. Вона воліла б ніколи більше не зустрічати Чейза Блека, але чомусь впускає його до своєї оселі.

Зрештою вона навіть погоджується на прохання — зіграти роль нареченої, щоб виконати останнє бажання його батька.

**«НА ДОБРАНІЧ, ІРЕН»,
Луїс Альберто Урреа**

Зворушливий історичний роман, написаний на основі реальних подій. Ірен втекла від нареченого-аб'юзера й стала волонтеркою Червоного Хреста. Її відправляють у Європу, де саме вирує Друга світова. Разом з такими ж волонтерками, яких називають пончиковими лялями, вона у фургончику готує каву й свіжу випічку солдатам, даруючи їм домашній затишок та надію...

**«ПРАКТИКА ТВОРИТЬ ДИВА»,
Сара Адамс**

Барвистий і квітковий ромком, який покращить настрій навіть у похмурий день. Це ще одна мандрівка до Рима, Кентуккі, — маленького містечка, де всі всіх знають. Тут місцева власниця квіткової крамнички намагається знайти істинне кохання, але якось без успіху. Можливо, кілька уроків флірту з нестерпно привабливим охоронцем зірки допоможуть їй?

▶ ЛИСТОПАД

«ТЕПЕР МИ ЖИВЕМО ТУТ», Сара Пінборо

Готичний трилер, від якого пробігає холодом. Пара переїхала до будинку мрії подальше від людей, але вогонь в коминку, схоже, не здатен прогнати мурашки, які спричиняє оселя. Дивні звуки та інші химери помічає тільки жінка, яка спочатку списує побачене на наслідки важкої хвороби, яку нещодавно перенесла. Та що, як їй не здається, і в будинку щось є?

**«НІКОЛИ-НІКОЛИ»,
Коллін Гувер, Террін Фішер**

Романтичний сапсенс, у якому спогади стають невловимими, а закохані перестають розуміти, чому взагалі були разом. Вони збирають пам'ять про минуле уривками, намагаючись зрозуміти, що сталося. Чому в одну мить від спогадів не залишилося нічого... Здається, забути — страшно, але чи не страшно знову все пригадати?

**«ЗАКОХАВШИСЬ У НАДІЮ»,
Ланкалі**

Щема історія кохання, яка відчувається, немовби клаптики першого снігу в повітрі, — свіжа й морозна до мурашок. У книжці йдеться про любов, яка розквітла серед суворого лікарняного пейзажу, де залишилося зовсім мало надії. Про любов, мов промінь сонця, який додає радості навіть найтемнішому місцю й найзболенішій душі.

«ІСТОРІЯ ДИКИХ МІСЦИН», Шей Ерншоу

Моторошний містичний трилер, який веде до морозного лісу. Саме там востаннє бачили авторку яличних дитячих казок, яку шукає Тревіс. Його важко назвати приватним детективом, він радше приватний пошуковець, який може відчувати емоції зниклих, торкаючись їхніх речей. Тревіс іде в ліс і теж зникає. Що з ним сталося? І чи причетна до пригоди закрита спільнота, яку вважають місцевою легендою?

**«СКЛЯНА ДІВЧИНА»,
Кетлін Глазгов**

«Скляна» історія 15-річної дівчини, яка вже не витримує постійного тиску близьких людей. Тільки бабуся була для неї домашнім затишком, але її не стало, тож Белла відчуває, як розпадається на шматки. Постійний біль їй вдається вгамовувати ненадовго, вважаючи, що зможе кинути пити, шойно вирішить. Але одного дня вона опритомнює в лікарні й розуміє: так далі не можна...

«Подаруйте книзі нове життя!» — таку назву має акція, що проходить у міських бібліотеках Департаменту культури ХМР.

— Шановні харків'яни, якщо на ваших полицях є україномовні книги, які ви вже прочитали, або дитячі видання, а ваші діти вже виросли, — подаруйте їх міським бібліотекам, — зазначили в книгозбірнях. — Ваші книжкові подарунки поповнять бібліотечні фонди та знайдуть нових читачів. Перед візитом радимо уточнити можливість прийому видань. Долучайтеся! Разом зробимо бібліотеки багатшими, а читання — доступнішим!

ДИВЛЮСЯ В КНИГУ, БАЧУ...

МАЙЖЕ ПОЛОВИНА УКРАЇНСЬКИХ 15-РІЧНИХ ПІДЛІТКІВ НЕ ДОСЯГЛА БАЗОВОГО РІВНЯ ЧИТАЦЬКОЇ ГРАМОТНОСТІ, СВІДЧАТЬ ПІДСУМКИ МІЖНАРОДНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ PISA-2025. НАЙСКЛАДНІША СИТУАЦІЯ — ІЗ РОЗУМІННЯМ ПРОЧИТАНОГО.

Середній бал України з читачької грамотності становив 418. До того ж 45% підлітків не досягли базового рівня читачької грамотності; 55% впоралися із завданнями на базовому рівні або вищому; розрив між дівчатами та юнаками склав 32 бали — 434 проти 402; лише приблизно 1% українських підлітків досягли найвищих рівнів читачької грамотності.

Базовий другий рівень означає, що школяр здатний визначити головну думку тексту, знайти необхідну інформацію, зробити прості висновки та встановити зв'язок між окремими частинами матеріалу.

Підлітки, які знаходяться нижче цього рівня, в основному здатні розуміти буквальний зміст коротких і простих текстів, але мають труднощі з більш складними структурами, прихованими зв'язками і самостійними висновками.

Незважаючи на стабілізацію, українська система освіти поки що не змогла відновити результати, зафіксовані до повномасштабної війни: у 2018 році середній показник України з читання становив 466 балів. Таким чином, головний висновок PISA-2025 полягає в тому, що падіння освітніх результатів вдалося зупинити, проте втрати попередніх років поки що не компенсовані.

Підсумки PISA вимірюються за міжнародною шкалою, а 500 балів відповідає середньому рівню країн ОЕСР.

ПРОСТО ПОБУТОВИЙ ПРИЛАД

ПОНАД МІЛЬЙОН НІМЕЦЬКИХ ДОМОГОСПОДАРСТВ ВЖЕ ВСТАНОВИЛИ СОНЯЧНІ ПАНЕЛІ НА БАЛКОНАХ, ПОВІДОМЛЯЄ SPACE DAILY.

Закон обмежує потужність таких установок на рівні 800 Вт, але цього достатньо, щоб жити, наприклад, холодильник і ноутбук. Потужність обмежили, тому що вона відповідає можливостям старої електропроводки в багатоквартирних будинках і дає змогу безпечно підключати систему через звичайну розетку.

Самі системи продають у німецьких супермаркетах приблизно за 500 євро. Вони постачаються в коробці й встановлюються майже як книжкова полиця: одну або дві панелі кріплять до балконної огорожі, під'єднують інвертор розміром з мікрохвильову піч, а кабель з'єднують зі звичайною розеткою.

Сонячна енергія надходить у домашню електромережу через розетку та непомітно живить прилади, які працю-

ють у квартирі. Установки, що підключаються до розетки, розглядаються не як повноцінне електрообладнання, а радше як побутовий прилад. Електрик не потрібен, а паперові формальності з оператором електромережі майже скасовані. За оцінками фахівців, система окупається за кілька років.

ВИСОКОСНА СЕКУНДА ДІЙШЛА ДО ГОДИНИ

НАУКОВЦІ ПЛАНУЮТЬ ВІДМОВИТИСЯ ВІД ВИСОКОСНОЇ СЕКУНДИ НАБАГАТО РАНІШЕ, НІЖ ПЕРЕДБАЧАЛИ, БО ОСТАННІМИ РОКАМИ НАША ПЛАНЕТА ПОЧАЛА ОБЕРТАТИСЯ ТРОХИ ШВИДШЕ.

Сонячна доба триває 24 години, що відповідає одному повному оберту Землі навколо своєї осі, проте високоточна техніка відчуває мінімальні фізичні відхилення. Без постійного коригування годинники у комп'ютерних системах поступово розсинхронізуються. З 1970-х років фахівці вирішували таку проблему шляхом додавання високосної секунди, щоб узгодити атомні годинники з обертанням планети. Та починаючи з 2015 року Земля несподівано прискорила свій рух. І через це виникла необхідність уперше в іс-

торії задіяти від'ємну високосну секунду. Для цифрових систем проблема виявилася значною, адже вилучити секунду з налаштувань програмного забезпечення набагато складніше, ніж додати її.

Міжнародне бюро мір і ваг збереться на засідання поблизу Парижа з 13 по 15 жовтня. Раніше експерти планували остаточно ліквідувати високосну секунду до 2035 року, проте через нові дані рішення можуть ухвалити вже наступного місяця. Але це не зупинить розходження між обертанням планети і атомним часом. Науковці з видання Scientific American зазначають, що фахівці розглядають альтернативну пропозицію, а саме введення «високосної години». Згідно з наданою ідеєю, науковці чекатимуть, поки накопичиться 3 600 секунд розходження, після чого додадуть усю годину за один раз.

У КОЖНОМУ ЖАРТІ — ЛИШЕ ЧАСТКА ЖАРТУ

АВТОРИ АНІМАЦІЙНОГО СЕРІАЛУ «ПІВДЕННИЙ ПАРК» ТРЕЙ ПАРКЕР І МЕТТ СТОУН ОГОЛОСИЛИ, ЩО ШОУ НІБИТО ЗМІНЮЄ НАЗВУ НА «ПІВДЕННУ АМЕРИКУ».

Як зазначає Hollywood Reporter, заява нібито має сатиричний характер і є висміюванням нещодавніх ініціатив президента США Дональда Трампа щодо перейменування географічних об'єктів. «Натхненні сміливістю та патріотизмом Apple і Google, ми змінюємо назву «Південного Парку» на Південну Америку», — написали Паркер і Стоун у пресрелізі. Окремо вони іронічно подякували материнській компанії Paramount,

назвавши її Skydance Capitulation» — грою слів, що натякає на «капітуляцію».

До заяви творці додали промоарт 29-го сезону вже з новою назвою. Поки що незрозуміло, чи йдеться про одноразовий жарт, чи його продовжать у нових епізодах. Допис з'явився після серії заяв Трампа про зміну географічних назв. Раніше він наказав федеральній владі США використовувати назви «Американська затока» замість Мексиканської затоки та «Озеро Америка» замість озера Онтаріо. Він також підтримував ідею перейменувати штат Нью-Мексико на «Нову Америку». Apple і Google раніше критикували за те, що вони відобразили частину таких змін на своїх картах, і саме це стало одним із об'єктів жарту авторів «Південного Парку».

САМ НА САМ НЕ ЗАЛИШИЛИ

ПІСЛЯ ОБСТРІЛУ КВАРТИРА ОЛЕНИ ЗАЗНАЛА КІЛЬКОХ ПОШКОДЖЕНЬ. ТА ЧАСТИНУ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ РОБІТ РОДИНА ВЖЕ ЗРОБИЛА ЗА КОШТИ ПЕРШОЇ ВИПЛАТИ. А ОФОРМИТИ КОМПЕНСАЦІЮ ЇЙ ДОПОМОГЛИ ФАХІВЦІ «ЄВІДНОВЛЕННЯ».

За словами потерпілої, вони не лише пояснили алгоритм дій, а й супроводжували родину на всіх етапах оформлення документів:

— У нас були пошкоджені вікна, вибито кафель у ванній кімнаті, а також частково пошкоджено дах будинку. Першочергово ми вставили вікна, придбали кафель і матеріали для покрівлі. Дуже вдячна команді «ЄВідновлення», яка швидко відреагувала, адже ми навіть не знали, куди звертатися. Та у той самий день представники «ЄВідновлення» нам надали допомогу, запросили у виїзний ЦНАП у школі, розповіли покроково, що робити, куди звертатися, як подавати заяву. Було навіть приємно, настільки чуйні й відповідальні люди — самі телефонували та нагадували, щоб ми донесли якісь документи, щоб не забули подати їх у визначений термін і швидше отримали компенсацію. Я приємно вражена.

На цьому етапі представники комісії перевіряють, чи

відповідають виконані роботи та витрати тим, що були зазначені в документах.

Олексій Липовий, представник комісії з надання компенсації за пошкоджені об'єкти нерухомого майна в Харківській міській територіальній громаді Департаменту ЖКГ ХМР:

— Сьогодні заявник проходить етап проміжної верифікації. Тобто перевірку між першим і другим платежами: куди використав кошти, чи використав правильно, чи на ті матеріали та роботи, які були зафіксовані відповідним актом комісії та чек-листом. Наразі заявник усі роботи, які повинні були виконуватися за кошти першого платежу, зробив: встановлено вікна, закуплено матеріали для покрівлі. Зараз очікують виплату другого платежу.

В разі утруднень з оформленням власники пошкодженого майна можуть звернутися до контакт-центру «ЄВідновлення». Отримати консультацію також можна через Дію або у виїзному ЦНАПі:

— Ми інформуємо заявників стосовно порядку дій: куди звертатися, як подати заяву. Це можна зробити через Дію або у виїзному ЦНАПі. Якщо у заявників є якісь питання або вони стикаються з труднощами — з документами чи з іншими проблемами — працює відповідний контакт-центр «ЄВідновлення»: люди можуть звернутися по допомогу та отримати всі необхідні консультації, щоб прискорити процес отримання компенсації.

КВІТІВ БУДЕЩЕ БІЛЬШЕ

ПРАЦІВНИКИ СКП «ХАРКІВЗЕЛЕНБУД» ХМР ПОЧАЛИ ЗБІР НАСІННЯ, А ТАКОЖ ЖИВЦІВ ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН З КЛУМБ МІСТА.

Наступного року зібраний посадковий матеріал допоможе знову прикрасити вулиці міста.

Марина Мірошниченко, майстер дільниці з вирощування квіткової продукції СКП:

— Насіння сальвії та герані ми зберемо, висушимо та висіємо наступного року. Живці ірзени протягом зимового періоду дадуть ще 3–4 паростки кожен. Рослини зростатимуть у нашому тепличному комплексі під постійним наглядом фахівців, а потім прикрасять клумби та квітники у всіх районах.

Мета цієї роботи — вирощувати якомога більше рослин власними силами, щоб зменшити витрати на закупівлю, повідомив речник підприємства **Андрій Кравченко**. Метод себе виправдав: цього року зеленбудівці висадили в місті понад мільйон квітів, і темпи озеленення планують лише нарощувати:

— Нашим фахівцям цього року вдалося зібрати та підготувати до наступної висадки більш як 150 тисяч цибулин тюльпанів. Уже наступного року ми матимемо змогу побачити їх на квітниках нашого міста. Загалом, якщо говорити про роботу тепличного комплексу, то працівники готують до висадки понад 50 видів декоративних рослин — декоративно-листяних і квітучих.

Втрачене свідоцтво про право власності на житло від 12.01.1998 р., реєстраційний № 5-98-113611, видане: Харківський міський центр приватизації державного житлового фонду на ім'я: Поляков Олександр Георгійович, Полякова Валентина Петрівна, Павличенко Дмитро Олегович, Поляков Єгор Олександрович за адресою: Харківська область, м. Харків, вулиця Тимурівців, будинок 23-А, квартира 62, **вважати недійсним**.

БЕЗ ПАНІКИ

ОСТАННІМ ЧАСОМ У СОЦМЕРЕЖАХ І МЕСЕНДЖЕРАХ ДЕДАЛІ ЧАСТІШЕ З'ЯВЛЯЮТЬСЯ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НІБИТО ДЕФІЦИТ ПРОДУКТІВ.

Людей закликають запасатися найнеобхіднішим: сіллю, цукром, крупами, борошном, консервами та іншими товарами тривалого зберігання. Разом із такими повідомленнями ширяться фото порожніх полиць.

Чи дійсно харківські магазини залишаються без продуктів? В одному з супермаркетів Салтівки полиці не стоять пустою: у продажу є і бакалія, і товари першої необхідності. Якщо якогось продукту певного виробника за найнижчою ціною тимчасово немає в достатній кількості, покупцям пропонують аналогічний товар іншого бренду.

Відвідувачі до можливого ажіотажу ставляться по-різному: одні воліють мати вдома певний запас, інші беруть лише те, що потрібно зараз.

Вікторія:

— Порожніх полиць не бачимо. Цукор, сіль, гречка — все в наявності. Насправді все як було, так і є. Купила хліба, цукерок додому. Запасатися не будемо, тому що є можливість просто прийти в магазин і придбати. Не бачу сенсу стресувати, панікувати і метушитися.

Тетяна:

— Запас ніколи не роблю, вірю, що в нас все буде добре. Слава богу, полиці заповнені, є всього вдосталь: від товарів для діточок до товарів для дорослих, також гречка, крупи, все є. Прийшла за найнеобхіднішим: сіль для консервації, макарони, засоби для прання і дорожня сумка.

За словами директора з розвитку ТРЦ **Андрія Кудінова**, ситуація з наявністю товарів стабільна, а ціни наразі залишаються на звичному рівні:

— Ціни за останній місяць не зросли. Навіть ажіотаж не вплинув. Сіль як була в межах двадцяти гривень за кілограм, так і залишається. Борошно — два кілограми за 47 гривень, тобто 23–24 гривні кілограм. Подивіться, все є: і соціальні продукти, і преміумсегмент. Дійсно, в деяких соцмережах розганяють тему порожніх прилавоків і відсутності продуктів. Тут такої проблеми немає. У супермаркетах на Салтівці все в порядку. Харківський бізнес звик працювати під обстрілами і адаптуватися до цієї війни. Навіть проблеми з логістикою не вплинули на наповненість прилавоків. Працюємо і будемо працювати!

Протягом січня — серпня понад 7,3 тис. фізичних осіб — підприємців виявили бажання розпочати власну справу та офіційно зареєстрували бізнес у Харкові. У Департаменті адміністративних послуг та споживчого ринку ХМР зазначили, що харківський бізнес продовжує працювати, адаптуватися до нових умов і розвиватися. Підприємці забезпечують жителів міста товарами і послугами, створюють робочі місця, підтримують економічну активність та роблять значний внесок у наповнення міського бюджету: «Стабільна підприємницька активність є важливою складовою економічної стійкості Харкова. Саме чинний бізнес і нові підприємницькі ініціативи формують основу для подальшого відновлення міста та його економічного розвитку».

ОПАДИ НЕ ЗАВДАДУТЬ КЛОПОТУ

В УСІХ РАЙОНАХ ХАРКОВА КОМУНАЛЬНІ СЛУЖБИ ҐРУНТОВНО ГОТУЮТЬСЯ ДО ХОЛОДНОГО СЕЗОНУ. ЗОКРЕМА, РЕМОНТУЮТЬ ДАХИ, ЩО ВЖЕ НЕ В ЗМОЗІ ЗАХИСТИТИ ЖИЛЬЦІВ ВІД ОПАДІВ.

Стара покрівля двоповерхівки в Основянському районі теж не забезпечувала будинку належного захисту, тому ремонт став необхідністю. Зараз роботи на об'єкті тривають повним ходом. Фахівці послідовно відновлюють усі необхідні елементи, щоб конструкція була готовою витримувати опади, вітер й сезонні перепади температур. Завершити планують найближчим часом. Після цього будинок матиме сучасніший і надійніший захист, запевнив заступник директора КП «ХРБП» ХМР **Олег Волошин**:

— З часом шифер потріскався, і дах став протікати. Більша частина обрешітки теж прогнила та не виконувала своєї функції. Ми все замінили. Також провели ревзію і частково посилили кроквяну систему. Окрім того, змонтували, згідно з новими технологічними картами, паробар'єр. На додачу відремонтували димовентканалі, які з часом теж зруйнувалися. Повне відновлення зазначеного об'єкта плануємо завершити до кінця наступного тижня.

Взагалі силами КП «ХРБП» з початку 2026 року було виконано аварійний ремонт жорстких покрівель на 238 житлових будинках та м'яких покрівель — на 400 житлових будинках. Поточні ремонти дахів здійснили на 10 будинках з жорсткими покрівлями і на 18 будинках — з м'якими.

ОСІННІ ЗАГОСТРЕННЯ: ЯКІ ХВОРОБИ СЕБЕ ПРОЯВЛЯЮТЬ

НЕЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ ЩО ВОСЕНИ НА ВУЛИЦІ ЩЕ ТЕПЛО, ОРГАНІЗМ СТИКАЄТЬСЯ ЗІ ЗМІНАМИ В ПОГОДІ ТА ГРАФІКУ. І ЯК НАСЛІДОК — ВОСЕНИ МИ ЗГАДУЄМО ПРО ХРОНІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ, ЗРОСТАЄ КІЛЬКІСТЬ РЕСПІРАТОРНИХ ІНФЕКЦІЙ, А В КОГОСЬ ВИНИКАЮТЬ ПРОБЛЕМИ ІЗ ТРАВЛЕННЯМ, ШКІРОЮ, СУГЛОБАМИ ТОЩО.

Чому організм так реагує на зміну сезону, які захворювання восени зустрічаються частіше і що можна зробити для профілактики?

► ПРИЧИНИ ЗАГОСТРЕННЯ

З настанням осені організм змушений адаптуватися до кількох різних змін.

Змінюється температура. Вдень може бути ще по-літньому тепло, а вранці та ввечері прохолодно — хтось переохолоне, а хтось перегріється через неправильно підібраний одяг.

Зменшується світловий день. Таке коливання впливає на циркадні ритми — внутрішній біологічний годинник, який регулює сон і неспання та низку інших процесів. У деяких людей на тлі зменшення кількості денного світла змінюється настрій, працездатність і навіть якість сну.

Після літа змінюється спосіб життя. Діти повертаються до шкіл й дитячих садків, студенти — до університетів, дорослі — до звичного графіку роботи. Ми починаємо проводити більше часу в приміщеннях і більше контактуємо одне з одним — утворюються більш сприятливі умови для поширення вірусів.

— Зростання захворюваності на респіраторні інфекції починається вже у вересні і триває в жовтні. Найбільш помітний підйом грипу починається пізніше. До того ж будь-яка перенесена інфекція здатна стати додатковим навантаженням на організм й спровокувати загострення вже наявного хронічного захворювання, — пояснює вірусолог Алла Мироненко. — Проте сам календарний перехід з літа на осінь не робить людину хворою. Значення має поєднання факторів — стан здоров'я, сон, стрес, харчування, фізична активність, контакти з інфекціями і перебіг вже захворювань, що вже були. Так які ж хвороби найчастіше загострюються восени?

► ГРВІ, ГРИП ТА ІНШІ ІНФЕКЦІЇ

Головна осіння проблема — гострі респіраторні вірусні інфекції. Ми частіше перебуваємо у закритих приміщеннях, контактуючи з іншими людьми. Нежить, біль у горлі, кашель, температура і слабкість стають звичними симптомами для багатьох сімей.

Інфекція може стати фактором загострення серцево-судинних, легеневих та інших хронічних захворювань.

— Якщо стан погіршується, температура зберігається або з'являються утруднене дихання, виражена слабкість,

біль у грудях, сплутаність свідомості та інші тривожні симптоми — необхідна медична допомога, — зазначає Алла Мироненко.

► ПРОБЛЕМИ ЗІ ШКТ

На початку осені ще досить тепло, а значить, продукти при неправильному зберіганні можуть, як і раніше, швидко псуватися. Гострі гастроентерити спричиняються різними збудниками — це можуть бути віруси, бактерії та паразити. Якщо додати повернення дітей у колективи, активні поїздки, харчування поза домом й тісні контакти — ризик кишкових інфекцій ще більш зростає.

Профілактика кишкових інфекцій проста: мити руки, ретельно промивати продукти, дотримуватися температурного режиму зберігання їжі, не вживати сумнівних продуктів, пити безпечну воду.

Водночас загостритися можуть існуючі захворювання шлунково-кишкового тракту: на їхній перебіг здатні впливати зміни режиму харчування, стрес, недосипання, а також інші фактори.

► СЕЗОННИЙ АФЕКТИВНИЙ РОЗЛАД

Ще один стан, про який згадують восени, — сезонний афективний розлад (САР). Йдеться про форму депресії, під час якої епізоди пригніченого стану регулярно виникають у певну пору року.

Восени багато хто відзначає знижений настрій, але це інше. САР включає стійке зниження настрою, втрату інтересу до звичних занять, втому, проблеми з концентрацією уваги, погіршення сну і зниження апетиту.

Найбільше поширений зимовий варіант САР: симптоми з'являються пізно восени або взимку і проходять навесні. Якщо зниження настрою триває тижнями, заважає працювати, навчатися, спілкуватися та опікуватися звичайними справами, краще обговорити свій стан з фахівцем. При тяжких симптомах допомога потрібна негайно.

► ПРОБЛЕМА ЗІ ШКІРОЮ

Потерпає і шкіра, особливо з настанням похолодання і початком опалювального сезону. Сухе повітря, холод здатні посилювати сухість шкіри та провокувати загострення екзemi.

З настанням холодного сезону дерматологи рекомендують не відмовлятися від звичного догляду: використовувати відповідні зволожувальні засоби, уникати занадто гарячої води.

— Осінь — період активної роботи зі шкірою. У осінню пору року змінюються температура та вологість повітря, коли включають опалення, в приміщеннях повітря стає сушішим, а перепади температур зовні та всередині — суттєвішими. У такій ситуації потрібно звернути увагу на достатнє зволоження шкіри, — зазначає косметолог Ольга Зінохіна. — Через похолодання може трохи знизитися ви-

ділення шкірного сала. Власникам жирної шкіри варто перейти на гелеві текстури, можливо з додаванням невеликого відсотка саліцилової кислоти. Не завадять щільніші кремові маски для відновлення епідермального бар'єру: восени часто дме вітер, шкіра може легко обвітрюватися.

► БОЛІ У СУГЛОБАХ

Ще одна поширена скарга восени — біль та скутість у суглобах. Люди з артритом або артрозом зазначають: на тлі зміни погоди симптоми стають більш відчутними.

Проте пояснювати біль у суглобах падінням імунітету неправильно. На самопочуття можуть впливати температура, вологість, зміна рівня фізичної активності та індивідуальна чутливість до погодних умов.

► ЯК ПІДГОТУВАТИСЯ ДО ОСЕНІ: ПОРАДИ ЛІКАРІВ

Що можна зробити, щоб знизити ризик сезонних захворювань і загострення хронічних проблем?

◆ Насамперед важливо достатньо спати, нормально відпочивати. Недосипання та постійна перевтома справді впливають на захворюваність. Організм має встигати відновлюватися.

◆ Є ще один дуже серйозний фактор — постійний стрес через війну, котру неможливо просто взяти і прибрати. Тому доводиться змінювати своє ставлення до того, що відбувається. Потрібно розуміти, що є обставини, які ти не можеш змінити, — і це треба прийняти.

◆ Фізична активність просто необхідна. Необов'язково ставати до серйозних тренувань. Досить звичайної ходьби. Головне, з настанням осені не переходити повністю на сидячий спосіб життя.

◆ Одягатися потрібно за погодою — не переохолоджуватися і не перегріватися.

Беріть теплий одяг із собою, якщо повертатися доведеться пізно ввечері.

Важливо, щоб одяг був зручним і відповідав погоді. Не варто зловживати синтетичними тканинами, особливо якщо йдеться про речі, які безпосередньо контактують зі шкірою.

◆ Якихось спеціальних препаратів чи медикаментів із доведеною високою ефективністю саме для профілактики сезонних загострень немає. Тому фахівці не радять самостійно купувати препарати тільки тому, що настанала осінь.

Якщо людина має конкретне захворювання або встановлений дефіцит будь-якої речовини, лікування та профілактику потрібно обговорювати з лікарем індивідуально.

В осінній період організму доводиться перебудовуватися: змінюється температура, світловий день, режим життя, збільшується кількість контактів з іншими людьми. Головне завдання — не підсилити імунітет препаратами, а створити умови, за яких організм зможе нормально адаптуватися до змін.

Гороскоп на 12 вересня

Овен (21 березня — 20 квітня)
День підходить для завершення важливих справ й підбиття проміжних підсумків. Вранці можлива невелика робоча затримка, з якою вдасться легко впоратися. Вечір краще провести за спокійною розмовою із близькою людиною.

Телець (21 квітня — 21 травня)
Субота поверне потяг до тілесного комфорту, краси і приємного відпочинку. Відмінний час для смачної вечері або догляду за собою без поспіху. У фінансових питаннях вибирайте практичність та зручність.

Близнюки (22 травня — 21 червня)
Інтелектуальна активність зростає, дозволяючи навести лад у документах. Варто приділити час домашнім справам або давно відкладеному сімейному питанню. Увечері корисно відволіктися від новинної гонитви у затишному колі.

Рак (22 червня — 22 липня)
Емоційне стан стабілізується, з'явиться внутрішня опора для рішень. Можливі нетривалі поїздки та клопоти по місту, плануйте час із запасом. Близьким людям варто говорити про свої почуття простими та зрозумілими словами.

Лев (23 липня — 22 серпня)
Ваші знання та експертність виявляться дуже потрібними на роботі. Не оцінюйте власну цінність за чужою миттєвою реакцією. Вечір проведіть у такому форматі відпочинку, де не потрібно нічого доводити.

Діва (23 серпня — 23 вересня)
Вранці вдасться швидко закрити дрібні точкові завдання та дзвінки. У другій половині дня змініть строгий режим на приємну та живу обстановку. Не варто зганяти поганий настрій на оточенні, особливо на тих, хто вас любить, — добрими стосунками з ними треба дорожити.

Терези (24 вересня — 23 жовтня)
Захочеться вийти з тіни та проявити себе у спілкуванні чи новому образі. Не намагайтеся сподобатися всім, залишайтеся собою. Ближче до вечора атмосфера пом'якшиться, сприяючи теплому і прямому діалогу.

Скорпіон (24 жовтня — 22 листопада)
Інтуїція підкаже правильний шлях і підсвітить приховані можливості для зростання. Уникайте метушні, дійте спокійно та виважено. Вечір ідеальний для чесної розмови у тихому та спокійному місці.

Стрілець (23 листопада — 21 грудня)
Відкриються хороші перспективи для довгострокового планування та кар'єри. У справах допоможе перевірене і чесне близьке коло. Не беріть на себе роль вічного натхненника, якщо самі потребуєте підтримки. Нервові напруження, яке не даватиме вам спокою, мінімізуйте за допомогою фізичних навантажень — наприклад, заняття спортом або прибирання в домі.

Козоріг (22 грудня — 20 січня)
День чудово підходить для систематизації процесів та структурування планів. Наведення ладу у справах принесе глибоке задоволення та ясність. Вечір подарує довгоочікуваний відпочинок від навантаження, що накопичилося.

Водолій (21 січня — 18 лютого)
Корисно вийти за межі звичного маршруту і дізнатися щось нове. Переведіть цікаві теорії в одну конкретну живу дію. День сприятливий для будь-яких закупівель: усе, що представники Водолія придбають у суботу, буде надійно слугувати їм довгі роки.

Риби (19 лютого — 20 березня)
На перший план вийдуть теми особистих кордонів, довіри і близькості. Уникайте розмитих формулювань та шукайте ясність у домовленостях. Утримайтеся від додумувань за інших, краще прямо обговорити всі хвилюючі питання. Увечері виберіть місце, де можна розслабитися та помріяти.

ЩІ ДІТИ — ПАТРІОТИ-ПАТРІОТИ

У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ДИТЯЧІЙ БІБЛІОТЕЦІ
САЛТІВСЬКОГО РАЙОНУ ВЖЕ НЕ ПЕРШИЙ
РІК УСПІШНО РЕАЛІЗУЄТЬСЯ КУЛЬТУРНО-
МИСТЕЦЬКИЙ ПРОЄКТ.

Директор Центральної бібліотеки ЦБС Салтівського району Департаменту культури ХМР Олена Храмцова розповідає про «ARTпростір у бібліотеці»:

— Головна мета заходу — створення відкритого творчого середовища, де діти можуть розкривати свої таланти, вчитися новому, спілкуватися з однодумцями та відчувати підтримку громади. В умовах війни проєкт став не лише майданчиком для творчого розвитку, а й важливим простором для емоційного відновлення та змістовного дозвілля дітей.

Вихованці гуртків — постійні читачі бібліотеки від 4 до 11 років, і серед них — діти внутрішньо переміщених осіб, а також дітлахи з особливими потребами. Для них творчість стає не лише захопленням, а й способом самовираження, спілкування та емоційної підтримки.

У «ARTпросторі» активно працюють два об'єднання. Одне з них — «Творча майстерня», де під керівництвом майстрині інтер'єрних ляльок, призерки міжнародних конкурсів Тетяни Волик народжуються м'які іграшки.

► ГУРТОК ЯК СІМ'Я

— У «Творчій майстерні» відбувається живе дружнє спілкування, якого дітям зараз дуже не вистає. На зустрічах вони гудуть, як бджілки. Ми дійсно як сім'я. Не відволікаючись від заняття, можемо поспівати, потанцювати, побавитися, — ділиться Тетяна Волик. — Дуже важливо, що дівчатка не тільки між собою спілкуються, а й навчаються шити, фантазують. Створення м'яких іграшок їм дуже подобається, і батьки тільки за. Ця творчість розвиває дисципліну, посидючість, зосередженість, вміння працювати голкою. Коли дітки захоплені, я бачу, якими щасливими стають їхні очі.

Майстриня не наполягає на втіленні своїх ідей, а лише пропонує малечі папку викрійок, навчає

шити, а дитина сама обирає те, що хоче зробити, і самостійно втілює свій задум.

— Мене вражає, що дітки створюють дійсно унікальні іграшки, — зазначає пані Тетяна, бо бачать світ не так, як дорослі — мислять нестандартно і навіть звичайну тваринку уявляють по-своєму. Наприклад, ката одна дівчинка зробила з трьома очима, а інша — не на чотирьох, а на двох лапах.

У кожній учениці є власні уподобання: хтось шие котиків, поросятко і песиків, комусь до вподоби кити і акули. Зокрема, фішка маленької Олі — іграшкові динозаври.

— Це дитина-талант, і від її виробів всі у захваті, так професійно руками шие іграшки, що можна подумати, що вони з магазину, — зізнається Тетяна Волик. — А якось у нашу творчу майстерню привели 5-річну Настю. Я боялася дати їй голку, але була вражена, як старанно та ретельно шила крихітна дівчинка, ні на що не відволікаючись. Гуртківці у мене — найкращі. Я так їм і кажу. Біля них молодіше душею і заряджаєшся неймовірним позитивом.

У «Творчій майстерні» активно підтримують волонтерські та патріотичні ініціативи, зазначає Олена Храмцова. Вже четвертий рік до Дня Збройних Сил України у бібліотеці проводять патріотичні майстер-класи із виготовлення символічних сувенірів-оберегів. Зворушливі дитячі презенти передають потім захисникам, що боронять країну на Харківському напрямку.

Гурток виконує й індивідуальні «замовлення» наших воїнів, і ставиться до них з супервідповідальністю. Буває, що батько юної майстрині просить зробити йому оберег. Тоді малеча відкладає власні роботи, щоб насамперед виконати прохання. Таке ставлення дівчата до захисників проявляється навіть у маленьких справах.

— Коли ми клеїмо іграшкам очі, багато хто з дітей серед різноманітних кольорів заготовок обирає саме жовті і блакитні. Діти війни дійсно люблять свою країну. Вони — патріоти-патріоти, — пишається своїми вихованцями пані Тетяна.